

Austrheim kommune
Kommunehuset
5943 AUSTRHEIM

Saksbehandlar, innvalstelefon
Anniken Friis, 5557 2313
Randi Erdal, 5764 3073

Merknad til kommunedelplan klima- og energi Austrheim kommune

Klima- og energiplanen bør omfatte mål innanfor sentrale fagområde og ha referanse til FN sine berekraftmål. Mål og tiltak i planen bør vere retta mot konkrete utfordringar i Austrheim kommune. Kunnskapsgrunnlaget bør styrkjast, særleg utslepp, naturområde og karbonrike areal. Handlingsprogrammet bør plassering av ansvar for oppfølging. Det er positivt at planen får status som kommunedelplan. Kommunen må syte for reell medverknad i vidare planprosess.

Statsforvaltaren viser til høyring på Kommunedelplan for Klima og energi 2022 – 2032. Vi har tidlegare gitt innspel til planprogrammet, jf. melding om oppstart til temaplan for klima og energi.

Det går fram av planutkastet at kommunestyret i Austrheim i 2021 vedtok mål om å være utsleppsfri innan år 2030, og at Austrheim skal vere ein 1,5-graderskommune i år 2050. Kommunen viser til at det må drastiske og effektive tiltak til for å nå dette klimamålet. Innsatsen vil kome til å påverke kvardagen til innbyggjarane, næringslivet og den kommunale drifta. I planen har kommunen ei gjennomgang av gjennomførte tiltak i klimaplanen frå 2011, som og omfatta tiltak om klimatilpassing.

Under målformuleringa står det at klimatilpassinga skal baserast på føre-var prinsippet og tilgjengeleg kunnskapsgrunnlag. I arbeidet med kommunedelplanen har kommunen valt å ikkje utarbeidde ny og meir detaljert kunnskap om klimastatus og risikobilde.

Kommunen viser til at samfunnsplanlegginga er sentral i arbeide med klimatilpassinga, at planlegginga må vere heilskapleg og langsiktig, at ansvaret ligg til alle relevante sektorar, og at det er viktig med kunnskapsutvikling og samarbeid mellom aktørar.

I planens kap. 6 om klimatilpassing er det omtale av konsekvensar for klimaendringane på ulike felt og sektorar. Det er lagt fram forslag til retningsliner for klimatilpassinga:

1. Klimaendringar må inngå som vurderingstema ved rullering av kommunal planstrategi.

2. Tilpassing til klimaendringar må vurderast både i kommuneplanen sin samfunnsdel og arealdel. Me må sette i verk tiltak som bidreg til å gjere kommunen meir førebudd på framtida sitt klima.
3. Kommunen bør i størst mogleg grad unngå utbygging i område som kan føra til utslepp av klimagassar eller som kan verta ramma av overvatn/flaum, stormar, havnivåstigning/stormflo og utmarksbrann.
4. Planlegging av kystnære område må ta viktige omsyn både til havnivåstigning og stormflo.
5. Planlegging skal sikre handtering av overvatn, og kommunen skal dimensjonere avløp/røyr for framtidig auke i ekstremnedbør.

Kap. 7 omfattar forslag til handlingsprogram for klima- og energitiltak. Her viser kommunen til at det er viktige å integrere klimaarbeidet i kommunen sine rutinar og system. Kommunedirektøren med sine tre kommunalsjefar skal vere ansvarlege for at tiltaka i kommunedelplanen vert prioriterte og vert lagt inn i økonomiplanar og forslag til budsjett.

Tiltaka som er foreslått i planen er delt opp i følgjande tema:

- Klimamål og leing
- Planlegging
- Transport
- Energi
- Næringsliv og teknologi
- Forbruk og innkjøp
- Samarbeid
- Kommunikasjon

Våre merknader

Innleiingsvis vil vi vise til vårt forventningsbrev av 20. august 2021 om kommunal klima- og energiplanlegging. Kommunen bør leggje desse føringane til grunn for arbeidet på klima- og energifeltet. Miljødirektoratet sine nettsider har rettleiing på sentrale tema.

FN sine berekraftsmål. Mål i planen

Klima- og energiplanar skal vere tufta på FN sine berekraftsmål, og bør difor vise samanhengen mellom berekraftsmåla og måla i klimaplanen.

Ein ny klima- og energiplan bør omfatte dei mest sentrale punkt knytt til klimaomstillinga i samfunnet. Det er særleg viktig i denne planen, då gjeldande kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel berre i liten grad omtaler nasjonale klima- og energiutfordringar.

I tillegg til Statlege retningsliner (SPF) for klima- og energi og klimatilpassing bør klima- og energiplanen referere til dei mest sentrale nasjonale, regionale og lokale føringar.

Austrheim kommune har vedteke mål om utsleppsreduksjon. Dette målet bør løftast fram i planen. Kommunen bør og vurdere å presisere målet, eventuelt som delmål, slik at kommunen lettare kan evaluere si eiga oppfølging av målsettinga. Vidare bør kommunen arbeide med å utarbeide mål for fleire sentrale tema og fagområde. Vi saknar omtale av arealbruk og naturmangfald i planen. Det er viktig å få fram samanhengen mellom klimakrisa og naturkrisa, slik det går fram av sentrale rapportar frå FN sitt klimapanel og naturpanel.

Det er og viktig å få fram samanhengen mellom mål, tiltak/handlingsprogrammet og ansvar for oppfølging innan dei ulike sektorane.

Kommunen bør vurdere aktuelle indikatorar som gjer det mogleg å følgje utviklinga.

Planstatus og medverknad

Statsforvaltaren har merka seg at klima- og energiplanen no har fått endra status frå temaplan til kommunedelplan. Vi meiner dette er positivt, då planen på denne måten vil få ei tydeleg forankring i den kommunale planlegginga.

Vi vil samstundes peike på at kommunen må følgje dei formelle krava til planprosessen etter plan- og bygningslova. Vi vil særleg peike på krav om å leggje til rette for brei og aktiv medverknad i planprosessen, der barn og unge etter lova er gitt ein særleg rett til deltaking. Vi kan ikkje sjå at dette er omtala i planforslaget. Kommunen må soleis gjennomføre nødvendige prosessar som involverer viktige grupper i befolkninga, organisasjonar, næringsliv og landbruk før planen vert vedteke.

Kunnskapsgrunnlag og overordna merknader til handlingsprogram

For spinkelt kunnskapsgrunnlag gjer at tiltaka i planen får eit overordna preg. Planen er i liten grad spissa inn på Austrheim sine eigne utfordringar og moglegheiter i klima- og energispørsmål.

Kommunen bør difor arbeid vidare med å styrke kunnskapsgrunnlaget i planen, til dømes ved å utarbeide ulike utsleppscenarie. Det er nødvendig for at sikre at tiltaka verte retta mot aktuelle og relevante sektorar og innsatsområde.

Planen bør å om omtale kunnskapsgrunnlaget knytt til naturmangfald og naturtypar, eventuelt behov for ny kartlegging. Vi vil peike på at kunnskap om naturområde er viktig i arealforvaltninga, for å hindre nedbygging, omdisponering eller øydelegging av viktige karbonrike område, inkludert dyrka jord. Det er og viktig for å sikre at naturbaserte løysingar vert vurdert i arbeidet med klimatilpassing. På sikt bør kommunen vurdere om ein vil nytte seg av arealrekneskap som verktøy. Metode for dette er under rask utvikling.

Vi viser til at Miljødirektoratet gir tilskott til arbeid med kommunedelplan for naturmangfald. Statsforvaltaren gir gjerne meir informasjon om dette.

Landbruk

Regjeringa har inngått avtale med organisasjonane i jordbruket om at det skal arbeidast for reduserte klimagassutslepp og auka opptak av karbon frå jordbruket. Det er føresett at produksjonen skal oppretthaldast. Kommunen bør leggje vekt på avtalen i sitt klimaarbeid . Sjølv om det var berre 27 søkarar om produksjonstilskot i 2021 i kommunen, er desse viktige matprodusentar og forvaltarar av jordbruksareal. Å legge til rette for å drive mest eit mest mogleg klimavennleg jordbruk innanfor dei gitte føresetnadane er viktig.

Handlingsprogram og ansvars plassering

Det er viktig med tydeleg kopling mellom handlingsprogrammet og økonomi- og budsjettarbeidet i kommunen. Dette er nødvendig for å sikre gjennomføring og evaluering av tiltaka. Handlingsplanen bør vise kor ansvaret for oppfølging er plassert kommunen. Vi rår til at kommunen arbeider for å utarbeide klimarekneskap, som kan inngå som del av handlingsplanen.

Med helsing

Eline Orheim
seksjonssjef

Anniken Friis
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Vestland fylkeskommune

Postboks 7900

5020

BERGEN